

21.1.2022

Inhaloitavia lääkkeitä annosteltaessa voidaan nebulisaattorihoidon sijaan käyttää inhalaatiosumuttimia ja tilanjatketta. Näin varmistetaan lääkkeen parempi perillemeno keuhkoihin, sekä vähennetään aerosolien muodostusta ympäristöön. Tilanjatkeen käyttö vaatii potilaan ko-operaatiota (aikuisten annosteluohjeet A ja B, sekä lasten ohje jäljempänä), joten jatkossakin osalle potilaista tarvitaan lääkkeen antoa nebulisaattorilla. **Hätätilanteessa ja jatkuvaa lisähapen antoa vaativalle potilaalle käytetään nebulisaattoria.**

Avaavien lääkkeiden käyttöaiheet ovat samat kuin aiemmin, vaikeutuneen astman ja COPD:n hoito.

Sumuttimet ja tilanjatke ovat potilaskohtaisia. Pääsääntöisesti potilas kuljetetaan hoitolaitokseen, jolloin valmisteet jätetään potilaan käyttöön hoitolaitoksessa. Mahdollisesta kuljettamattajättämisestä tulee konsultoida lääkärinä, eikä näitä reseptivalmisteita silloin jätetä potilaalle.

Vortex-tilanjatke

Maskit:

- Leppäkerttu (punainen) 0-2v lapset
- Sammakko (vihreä) > 2v lapset
- Aikuisten maski

Aikuiset ja isommat lapset (n. 3-4v alkaen) pystyvät useimmiten laittamaan suunsa pelkästään tilanjatkeen suukappaleelle.

Katso seuraava video käytöstä:

<https://www.apteekki.fi/apteekin-neuvot/silmat-korvat-ja-nena/vortex-tilanjatke.html>

Voit katsoa myös pari (kaupallista) videota youtubesta:

<https://www.youtube.com/watch?v=lq0PBsm7wBs> (in English)

<https://www.youtube.com/watch?v=Fr7G9s12-dA> (auf Deutsch)

Inhalaatiosumutteet:

Aikuisille Atrovent Comp ECO 20/50 mikrog/annos (tai Ventoline Evohaler 0.1 mg/annos)

Lapsille Ventoline Evohaler 0.1 mg/annos

1. ANNOSTELUOHJE AIKUISILLE (Atrovent comp ECO 20/50 mikrog/annos):

- kerta-annos 2 inhalaatiota, toistetaan tarv. 5 min kuluttua

Vaihtoehto A (potilaalle, joka pystyy pidättämään hengitystään)

1. Irrota korkki tilanjatkeesta sekä inhalaatiosumutteesta
2. Sumuta inhalaatiosumutetta ensin kaksi kertaa ilmaan, kunnes saat tasaisen suihkeen
3. Kiinnitä inhalaatiosumutteen suukappale tilanjatkeen takaosaan
4. Pyydä potilasta asettamaan huulensa tiiviisti tilanjatkeen suukappaleen ympärille ja hengittämään rauhallisesti ulos tilanjatkeen kautta
5. Paina yksi suihkaus inhalaatiosumutetta tilanjatkeen kammioon ja kehoita potilasta aloittamaan heti syvä, rauhallinen sisäänhengitys
6. Kehota potilasta pidättämään hengitystä muutaman sekunnin (mielellään n. 8 s)
7. Kehota potilasta hengittämään ulos edelleen tilanjatkeen kautta
8. Annostele tämän jälkeen toinen inhalaatio: toista vaiheet 5-7
 - Jos ensimmäinen annostelu vaihtoehdolla A epäonnistuu, annetaan toinen suihke vaihtoehdolla B
9. Tarvittaessa toista yllä mainittu *kahden inhalaation* annostelu 5 min kuluttua alkuannoksesta (2+2)

Vaihtoehto B (potilaalle, joka ei pysty pidättämään hengitystään)

1. Irrota korkki tilanjatkeesta sekä inhalaatiosumutteesta
2. Sumuta inhalaatiosumutetta ensin kaksi kertaa ilmaan, kunnes saat tasaisen suihkeen
3. Kiinnitä inhalaatiosumutteen suukappale tilanjatkeen takaosaan
4. Pyydä potilasta asettamaan huulensa tiiviisti suukappaleen ympärille ja hengittämään ulos tilanjatkeen kautta
5. Paina yksi suihkaus inhalaatiosumutetta tilanjatkeen kammioon ja kehoita potilasta hengittämään normaalisti omaan tahtiin viisi kertaa tilanjatkeen kautta (huulet koko ajan suukappaleen ympärillä)
6. Annostele tämän jälkeen toinen inhalaatio: toista vaihe 5 (kerta-annos on kaksi inhalaatiota)
7. Tarvittaessa toista yllä mainittu *kahden inhalaation* annostelu 5 min kuluttua alkuannoksesta (2+2)

2. ANNOSTELUOHJE LAPSILLE (Ventoline Evohaler 0.1 mg/annos):

Lapsen hoito saattaa onnistua helpoiten vanhemman sylissä. Ravistele Ventoline Evohaler- sumutesäiliötä kunnon ennen käyttöä. Poista korkki ja sumuta ensin kaksi kertaa ilmaan, kunnes saat tasaisen suihkeen. Kiinnitä sumutesäiliön suukappale tilanjatkeen takaosaan. Käytä halutessasi laitteen mukana tulevaa apuvartta.

< 25 kg: kerta-annos 6 suihkausta (2+2+2) Ventoline Evohaler 0.1 mg/annos

- Aseta sopivankokoinen maski lapsen kasvoille
- Sumuta 2 suihketta Vortexiin ja anna lapsen hengittää 8-10 kertaa. Toistetaan heti perään 2 kertaa (suihkeita annetaan siis 2+2+2 eli yhteensä 0.6 mg salbutamolia).

> 25 kg: kerta-annos 8 suihkausta (2+2+2+2) Ventoline Evohaler 0.1 mg/annos

- Aseta sopivankokoinen maski lapsen kasvoille, tai jos lapsi osaa ja jaksaa, anna hengittää suukappaleen kautta suoraan
- Sumuta 2 suihketta Vortexiin ja anna lapsen hengittää 8-10 kertaa. Toistetaan heti perään 3 kertaa (suihkeita annetaan siis 2+2+2+2 eli yhteensä 0.8 mg salbutamolia).

Hoito voidaan uusida yllä mainituin annoksina 20 minuutin välein. **Lisähapetta voidaan annostella sarjojen välissä.** Suihkauksia saa laittaa tilanjatkeeseen max. 2 kerrallaan.

Jos saturaatio <95%, aloita lisähappi $\geq 5\text{l/min}$.

/N.Rannikko 18.6.2020